

неухильне дотримання особистої безпеки працівника поліції задля успішної реалізації покладених на нього функцій.

1. Грибан В. Г., Фоменко А. Є., Казначєєв Д. Г., Бойко О. І. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій : навч. посібник / за заг. ред. В. Г. Грибана. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

2. Давигора Ю. І., Молотай В. А., Коломієць О. В. та ін. Дії працівників органів Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2020. 156 с.

3. Ромашенко В. Є. Особиста безпека поліцейського : навч. посібник. Маріуполь : ДонДУВС України, 2021. 119 с.

Олена ЛОПАСВА

старший викладач кафедри
вогневої підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

<https://orcid.org/0000-0003-1132-9357>

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ

Законодавче регулювання діяльності Національної поліції України визначає вогневу підготовку як обов'язкову складову професійного навчання. Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» [1] поліцейські зобов'язані володіти навичками застосування вогнепальної зброї в умовах, що загрожують життю і здоров'ю громадян чи самому поліцейському. Воєнний стан посилює актуальність цих вимог, оскільки ризики, з якими стикаються правоохоронці, значно зростають. Тому саме від ефективності їхньої професійної діяльності в умовах воєнного стану вирішальною мірою залежить і безпосереднє забезпечення внутрішньої безпеки України [2, с. 377].

У сучасних умовах воєнного стану, коли питання безпеки та оперативності реагування стають надзвичайно актуальними, організація вогневої підготовки працівників Національної поліції України потребує перегляду традиційних підходів. Одним із важливих аспектів удосконалення навчального процесу є врахування гендерних особливостей поліцейських. Це дозволяє підвищити ефективність підготовки, забезпечити комфортні умови навчання для всіх працівників та уникнути потенційних бар'єрів в опануванні навичок. Гендерні питання є частиною сучасних дискусій. Проте сучасні виклики та загрози, які постають перед українським суспільством, додають особливої гостроти сприйняттю питань гендерної рівності, гендерних стереотипів, лідерства та військових аспектів цієї наукової теми [3, с. 433].

Практика організації вогневої підготовки в умовах воєнного стану свідчить, що фізичні та психологічні особливості чоловіків і жінок можуть впливати на спосіб засвоєння технік стрільби. Наприклад, жінки зазвичай виявляють вищу схильність до точності, зосередженості на деталях та ретельного виконання вправ, тоді як чоловіки частіше демонструють більш швидкі реакції в умовах стресу. Ці характеристики мають враховуватись під час розробки навчальних планів і організації занять [4, с. 316].

Окремим аспектом є вибір та адаптація зброї. Практика свідчить, що стандартні зразки зброї не завжди однаково комфортні для використання всіма працівниками, зокрема через відмінності у фізичній силі, розмірах долонь чи довжині рук. Особливо під час приведення зброї в готовність до стрільби, заміни магазину, дій після огляду зброї. У цьому контексті доцільно передбачити можливість використання адаптованих моделей зброї, що сприятиме кращому контролю за нею і підвищенню результативності стрільби.

Навчальні методики також мають враховувати гендерні особливості. Наприклад, жінки часто більш схильні до кооперативного навчання, коли інструктори створюють умови

для взаємодії між учасниками, тоді як чоловіки можуть ефективніше навчатися в умовах змагального середовища. Це означає, що комбінування обох підходів у навчальних групах може сприяти кращому засвоєнню навичок усіма поліцейськими. Варто також звернути увагу на психологічну складову вогневої підготовки, яка є її невід'ємною частиною. Дослідження свідчать, що жінки частіше за чоловіків стикаються з бар'єрами, пов'язаними зі страхом перед застосуванням зброї або емоційною напругою. Тому психологічна підтримка та навчання, спрямоване на подолання цих бар'єрів, повинні стати частиною програми.

Умови проведення навчань також потребують гендерночутливого підходу. Наприклад, для жінок важливо забезпечити доступ до необхідних зручностей у місцях тренувань, адже це впливає на загальний комфорт і здатність зосередитися на навчанні. Крім того, врахування сімейних обставин, таких як наявність дітей, може допомогти уникнути конфліктів між службовими обов'язками та особистим життям.

Практичний досвід проведення занять показує, що успішне впровадження гендерно орієнтованого підходу до вогневої підготовки можливе за умови якісного навчання інструкторів. Вони повинні не лише володіти високим рівнем професійної майстерності, а й розуміти гендерні особливості своїх підопічних. Це включає підвищення обізнаності про специфічні потреби та труднощі, з якими можуть стикатися жінки й чоловіки під час навчання.

Одним із прикладів успішної адаптації є створення змішаних груп, у яких гендерні особливості учасників доповнюють одне одного. Такі групи дозволяють оптимізувати процес навчання, створюючи умови для обміну досвідом та підтримки всередині групи.

Також необхідно враховувати аспекти стрес-менеджменту. Під час навчання в умовах, що імітують реальні бойові ситуації, реакція на стрес може відрізнитися у чоловіків і жінок. Інструктори повинні бути готові до індивідуальної роботи з кожним учасником, забезпечуючи належну адаптацію до стресових ситуацій. На жаль, нині існуюча система підготовки поліцейських не дозволяє застосовувати диференційований підхід до кожного здобувача професійної освіти, зокрема під час вогневої підготовки, з урахуванням його мотивації, досвіду та індивідуальних особливостей [5, с. 211].

Вогнева підготовка в умовах воєнного стану також має бути інтегрована з іншими видами навчання, такими як тактична підготовка, перша медична допомога та робота в команді. Такий комплексний підхід дозволяє підвищити ефективність підготовки та забезпечити всебічну готовність поліцейських до виконання завдань.

Підсумовуючи, важливо зазначити, що успішна організація вогневої підготовки з урахуванням гендерних особливостей можлива лише за умови системного підходу. Це включає аналіз потреб, розробку адаптованих навчальних програм, постійний моніторинг результатів та внесення корективів. Таким чином, в умовах воєнного стану Національна поліція України може забезпечити високий рівень професійної підготовки своїх працівників, враховуючи потреби кожного з них.

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.

2. Казначєв Д. Г., Лопасєва О. М. Правові аспекти діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану крізь призму необхідності якісної професійної підготовки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2 (123). С. 376–381.

3. Тінін Д. Г. Гендерна рівність у воєнний час: як війна змінює роль жінок у суспільстві. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Право*. 2023. Т. 2. Вип. 80. С. 432–437.

4. Воробець Х. О. Використання новітніх методик під час викладання дисципліни «вогнева підготовка» у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. праць* (м. Харків, 31 трав. 2019 р.). Харків, 2019. С. 316–318.

5. Мислива О. О., Лопасєва О. М. Оптимізація вогневої підготовки поліцейських. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти* : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12 бер. 2021 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. С. 210–212.